

Nyckeltal Antibiotika

Slutrapport – Bilaga 2

Användningen av antibiotika inom animalieproduktionen är ett uppmärksammat ämne. I Sverige är antibiotikaanvändningen i grisproduktionen lägre än i de flesta andra länder. Besättningsveterinärerna rapporterar idag kontinuerligt in sina behandlingsjournaler till Jordbruksverkets djursjukdatabas (DAWA). DAWA ligger dock inte till grund för den nationella statistiken över Sveriges totala antibiotikaförbrukning inom djurproduktionen. Istället används apotekens försäljningsstatistik.

Tidigare studier som undersökt användningen av antibiotika i grisproduktionen nationellt och internationellt har beräknat nyckeltal baserat på förbrukad mängd aktiva substanser och genomsnittliga kroppsvikter för att sedan relatera dessa till t.ex. dagar vid risk eller behandlingsdagar. Att istället studera antibiotikabehandlingar i grisproduktionen som antal behandlade sjukdomsfall relaterat till produktionsvolym på gårdsnivå är ett informativt och tydligt sätt att studera användningen av antibiotika och utvärdera hälsoläget i svenska grisbesättningar.

Syftet med denna studie var att kartlägga användningen av antibiotika på svenska grisgårdar mätt som antal behandlade sjukdomsfall i relation till produktionsvolym under ett år. Då det saknas nationella nyckeltal för att utvärdera om en viss besättning har en "låg" alternativt "hög" användning av antibiotika var ett syfte i studien även att ta fram nyckeltal för vad som kan anses vara en låg respektive hög nivå för antal behandlade sjukdomsfall på besättningsnivå.

Journaldata och produktionsdata från år 2016 och 2017 samlades in från 137 resp. 147 besättningar med slaktgrisproduktion och 69 resp. 73 besättningar med smågrisproduktion, alla med delegerad läkemedelsanvändning med veterinär från Gård&Djurhälsan eller Lundens Djurhälsa. Antal behandlade sjukdomsfall sammanställdes per ålderskategori för diande, avvanda, suggor och slaktgrisar i relation till antal 1000: levande födda, avvanda, grisningar och slaktade. Även de inrapporterade diagnoserna som stod för högst andel av antibiotikabehandlingarna sammanställdes för de olika ålderskategorierna.

Resultaten i denna studie visar att Sverige har en mycket låg andel antibiotikabehandlade sjukdomsfall, framförallt hos avvanda grisar och slaktgrisar. Besättningarnas behandlingsfrekvenser visar på att systemet med delegerad

läkemedelsanvändning i Sverige fungerar väl och leder till att sjuka djur behandlas. Det är ett väldimensionerat system där grisar som inte är sjuka inte heller behandlas. Höga behandlingsnivåer har sina orsaker i t.ex. sjukdomsutbrott som kräver att ett stort antal djur behandlas. Hälsoproblem i besättningar hanteras och åtgärder vidtas för att det inte ska inträffa igen.

Även om en majoritet av de svenska grisarna är fria från antibiotikabehandlingar kan vi alltid förbättra situationen ytterligare och se vad vi kan bli bättre på samt komma tillrätta med de hälsoproblem som orsakar höga behandlingsnivåer i enstaka besättningar.

Delar av resultaten från studien har publicerats som en artikel i Grisföretagaren nr 5 2019. Detta gjordes i samråd mellan projektgruppen och expertis på kommunikation. Resultaten presenterades även i form av en poster* på ESPHM (European Symposium of Porcine Health and Management)*, vilket är ett europeiskt forum för veterinärer och rådgivare som arbetar med grisar. Utöver detta har studiens resultat presenterats för veterinärer och produktionsrådgivare inom Gård & Djurhälsan och kommer även att presenteras muntlig på Veterinärkongressen i september. Manus har förberetts för eventuell publicering internationellt i form av en vetenskaplig artikel. Fortsatt kommunikation av resultaten kommer att ske på ett ansvarsfullt sätt med syfte att öka kunskapen om antibiotikaanvändning i svensk grisproduktion.

*11th ESPHM 2019, HHM-PP-47, Utrecht, NL

Projektgrupp: Lena Eliasson-Selling, Ida Clemensson Lindell, Erik Lindahl, Nils Lundeheim